

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ ЗАЈКЕСКОВИЋ ПРОТИВ СРБИЈЕ

(Представка број 34630/11)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

4. јун 2019. године

Ова пресуда је правоснажна, али може бити предмет редакцијских измена.

У предмету Зајкесковић против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Већа у саставу:

Georgios A. Serghides, *председник,*

Бранко Лубарда,

Erik Wennerström, *судије,*

и Fatoş Ağacı, *заменик секретара Одељења,*

После већања на затвореној седници од 14. маја 2019. године,

Доноси следећу пресуду, која је усвојена тог дана:

ПОСТУПАК

1. Предмет је инициран представком (број 34630/11) против Републике Србије, која је поднета Суду 11. априла 2011. године у складу са чланом 34. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Конвенција) од стране држављанина Србије, г. Драгише Зајкесковића (у даљем тексту: подносилац представке).
2. Подносиоца представке су заступали Драгана Виденовић и Миле Петковић, адвокатска канцеларија из Бора.
3. Владу Републике Србије (у даљем тексту: Влада) је у почетку заступала бивша заступница, гђа В. Родић, коју је касније заменила садашња заступница, гђа Н. Плавшић.
4. Дана 18. децембра 2014. године, Влада је добила обавештење о датој представи.

ЧИЊЕНИЦЕ

ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

5. Подносилац представке је рођен 1968. године и живи у Бору.
6. Поступак је покренут 30. марта 1992. године када је подносилац представке поднео тужбу против трећих лица у вези са извршењем уговора.
7. Првостепени суд је 19. јуна 1997. године усвојио тужбу подносиоца представке.
8. Жалбени суд је 30. октобра 1997. године укинуо одлуку о судским трошковима, вративши то питање првостепеном суду на поновно суђење, те је потврдио остатак првостепене пресуде.
9. Првостепени суд је накнадно усвојио три одлуке у вези са трошковима поступка 23. јула 1998, 19. фебруара 1999. и 3. марта 2000. године. Све наведене одлуке су укинуте у жалбеном поступку.
10. Првостепени суд је 5. фебруара 2013. године донео четврту одлуку у вези са трошковима поступка којом је подносиоцу представке додељено близу 2.000 евра (EUR).
11. Према подацима из списка, поступак је тренутно у току пред другостепеним судом.
12. Уставни суд је 13. марта 2013. године утврдио повреду права подносиоца представке на суђење у разумном року и досудио му 300 евра на име нематеријалне штете претрпљене у том погледу. Осим тога, Уставни суд је наложио да се поступак подносиоца представке убрза.

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 6. СТАВ 1. КОНВЕНЦИЈЕ

13. Подносилац представке се жалио да је дужина поступка била некомпатибилна са захтевом „разумног рока”, који је предвиђен чланом 6. став 1. Конвенције, који гласи:

„Приликом одлучивања о грађанским правима и обавезама..., свако има право на ... саслушање у разумном року ... од [стране]... суда...”.

14. Период који би требало узети у обзир почиње са 3. мартом 2004. године, када је Конвенција ступила на снагу у односу на Србију. Међутим, приликом процене оправданости протеклог времена након тог датума, мора се водити рачуна о стању поступка у том тренутку (видети *Симић против Србије*, број 29908/05, § 15, 24. новембар 2009. године).

15. Чини се да предметни период још није окончан (видети горе наведени став 11). Дакле, трајао је више од 15 година у оквиру два нивоа надлежности.

A. Допуштеност

16. Влада је заузела став да подносилац представке више нема права да тврди да је жртва, јер је Уставни суд утврдио повреду која је предмет представке и доделио му разумну и довољну накнаду (видети горе наведени став 12).

17. Подносилац представке се није сложио с тим.

18. Општа начела која се тичу овог питања су утврђена у предмету *Кочијарела против Италије* ([ВВ], бр. 64886/01, ЕСЉП 2006-V). Наиме, Суд примећује да се једна од карактеристика довољног обештећења, која може уклонити статус жртве у спору у предметима који се воде у погледу дужине поступка, односи на додељени износ. Државе које су се, као и Србија, определиле за правни лек који би убрзао поступак и приуштио обештећење, слободне су да додељују износе који – иако нижи од оних које је доделио Суд – ипак нису неразумни (видети горе наведени предмет *Кочијарела*, § § 96–97).

19. Процена да ли се досуђени износ може сматрати разумним врши се у светлу свих околности самог случаја. Наведене околности укључују трајање поступка у конкретном случају, број нивоа надлежности у којим је случај вођен, предмет спора, важност предмета за подносиоца представке у погледу вредности предмета спора, да ли је било кашњења која се могу приписати подносиоцу, животни стандард у дотичној држави, као и чињеницу да ће се, у складу са националним системом, накнада, у начелу, додељивати и плаћати брже него када би о том питању одлучивао Суд на основу члана 41. Конвенције.

20. Узимајући у обзир наведене критеријуме, Суд сматра да износ који је досуђен подносиоцу представке у питању не представља довољну накнаду за претрпљену повреду.

21. Суд стога закључује да подносилац представке није изгубио свој статус „жртве” у смислу члана 34. Конвенције. Према томе, приговор Владе се мора одбацити.

22. Суд даље утврђује да ова притужба није очигледно неоснована у смислу члана 35. став 3 (а) Конвенције и није неприхватљива по било ком другом основу. Стога се мора прогласити прихватљивим.

Б. Основаност

23. Суд понавља да се оправданост дужине поступка мора проценити у светлу околности случаја и узимајући у обзир следеће критеријуме: сложеност предмета, понашање подносиоца представке и надлежних органа и улога подносиоца представке у спору (видети, између многих других преседана, *Фридлендер против Француске* [ВВ], број 30979/96, став 43, ЕСЉП 2000-VII).

24. Суд је често налазио кршење члана 6. став 1. Конвенције у предметима којим су покретана слична питања као у овом предмету (видети горе наведени *Фридлендер*).

25. Након што је размотрио све достављене материјале, Суд сматра да Влада није изнела ни једну чињеницу или аргумент који би могао да га убеди да донесе другачију одлуку у овом предмету. Имајући у виду своју судску праксу о оваквим питањима, Суд сматра да је у овом случају дужина поступка била прекомерна и да није испунила захтев „разумног рока”.

У складу с тим, дошло је до кршења члана 6. став 1. Конвенције.

II. ДРУГЕ НАВОДНЕ ПОВРЕДЕ КОНВЕНЦИЈЕ

26. Подносилац представке се такође позвао на чл. 13. и 17. Конвенције, али су те притужбе потпуно нејасне и непоткрепљене.

27. Следи да је ова притужба очигледно неоснована и да би требало да буде одбачена у складу са чланом 35. ст. 3(а) и 4. Конвенције.

III. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

28. Члан 41. Конвенције гласи:

„Када Суд утврди кршење Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној страни.”

А. Штета

29. Подносилац представке је захтевао 5.000 евра (EUR) на име накнаде нематеријалне штете.

30. Влада је оспорила наведени захтев.

31. Суд сматра да је подносилац представке сигурно претрпео нематеријалну штету. Пресуђујући на правичној основи, Суд му додељује 4.800 евра по том основу, умањено за све износе који су евентуално већ плаћени у том погледу на домаћем нивоу.

Б. Трошкови и издаци

32. Подносилац представке није поднео захтев за накнаду трошкова и издатака.

33. Сходно томе, Суд сматра да нема разлога да му се додели било који износ по том основу.

В. Затезна камата

34. Суд сматра да је прикладно да затезна каматна стопа буде заснована на маргиналној кредитној каматној стопи Европске централне банке, којој треба додати три процентна поена.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Проглашава* приговор који се односи на дужину поступка прихватљивим, а остатак представке неприхватљивим;

2. *Утврђује* да је дошло до кршења члана 6. став 1. Конвенције;

3. *Утврђује*

(а) да Тужена треба да плати подносиоцу представке, у року од три месеца, 4.800 евра (четири хиљаде и осам стотина евра), као и било који порез који може бити обрачунат, на име нематеријалне штете, умањено за износе који су евентуално већ плаћени подносиоцу представке у том погледу на домаћем нивоу;

(б) да горе наведени износ мора да се претвори у националну валуту Тужене по стопи која се примењује на дан исплате;

(в) да ће од истека наведених три месеца до исплате, камата на горе наведени износ бити платива по стопи која је једнака маргиналној кредитној каматној стопи Европске централне банке током периода неиспуњавања обавеза, плус три процентна поена;

4. *Одбацује* захтев подносиоца за правично задовољење у преосталом делу.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаном облику 4. јуна 2019. године, у складу с правилом 77. §§ 2. и 3. Пословника о раду суда.

Fatoş Aracı

заменик секретара

Georgios A. Serghides

председник